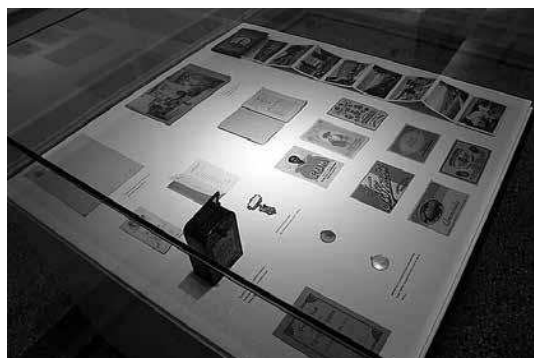

O PROJEKTU POVEZIVANJA HRVATSKOG MUZEJA TURIZMA I PRIVATNIH KOLEKCIONARA

MARIN PINTUR □ Hrvatski muzej turizma, Opatija

UVOD. U sklopu obilježavanja Međunarodnog dana muzeja 2014. Hrvatski muzej turizma u Opatiji organizirao je projekt povezivanja s privatnim opatijskim kolekcionarima na način da su na temelju terenskih posjeta pojedinim kolekcionarima izrađeni popisi i snimljene fotografije njihove građe, koja je kasnije inventirana u novoosnovanu zbirku pod nazivom Zbirka opatijskih kolekcionara. Također, uspostavljena je bolja komunikacija s kolekcionarima, a organizirana je i izložba kao dio obilježavanja Dana muzeja te proslave 170. obljetnice turizma u Opatiji.

Ideja je postojala dulje vrijeme, a njezina je realizacija započeta nakon poziva Muzejskoga dokumentacijskog centra za sudjelovanje u akciji *Sakupljači – pokažite svoje zbirke.*

Povezivanje s privatnim kolekcionarima

Zahvaljujući spomenutom projektu, Hrvatski muzej turizma bolje se povezao s kolekcionarima koji posjeduju bogatu građu vezanu za opatijsku povijest, posebice za povijest turizma. Izrađeni su popisi njihovih zbirki, koji su postali dio baze podataka Hrvatskog muzeja turizma. Tom se suradnjom prikupljaju i podaci o relevantnim izvorima te o potencijalnim muzejskim predmetima važnima za povijest opatijskog turizma, a uspostavljene veze Muzeja i kolekcionara jamče očuvanje predmeta iz privatnih zbirki. Naime, nije rijetkost da kolekcionari vode brigu o budućnosti vlastitih zbirki, svjesni da njihovi nasljednici možda nemaju osobit osjećaj ni potrebu za njihovo očuvanje. Stoga možemo reći da je i obveza muzejskih ustanova pružiti kolekcionarima potporu i pomoć u brizi o predmetima.

Faze realizacije projekta

Prvi korak u realizaciji projekta bilo je sastavljanje popisa kolekcionara za koje smo znali da prikupljaju građu vezanu za povijest turizma u Opatiji. Broj kolekcionara s vremenom se povećavao te je na kraju obuhvatio 16 privatnih kolekcionara i tri ustanove, koje smo također uključili u popis. To su Turistička zajednica grada Opatije, Gradska knjižnica Opatija te Ugostiteljska škola Opatija. Nisu svi skupljači bili voljni za suradnju, a razlozi su bili različiti: zdravstveni problemi, neslaganje s radom Muzeja, nedostatak vremena...

Usljedio je najveći dio posla, koji je obuhvatio obilazak svih kolekcionara i ustanova te fotografiranje predmeta, mjerenje i prikupljanje osnovnih podataka o svakom predmetu što ga kolekcionari posjeduju. Nije bilo jednostavno pridobiti povjerenje kolekcionara, posebno kad je riječ o posudbi predmeta za izložbu. Sami skupljači i emocionalno su vezani za te predmete, ali neki su od predmeta i prilično vrijedni (novčano), pa su se njihovi strahovi odnosili na osiguranje predmeta od krađe ili na nedopušteno fotografiranje i skeniranje.

Kasnije se razvila ideja o izlaganju dijela predmeta, pa je organizirana izložba *Opatijska povijest iz privatnih zbirki*, postavljena u Umjetničkom paviljonu *Juraj Šporer* od 16. do 31. svibnja 2014. Svih 170 izloženih predmeta vlasništvo su kolekcionara.

Izložba *Opatijska povijest iz privatnih zbirki*

Izložba je zamišljena i kao prilog velikoj obljetnici opatijskog turizma koja se obilježavala tijekom cijele 2014. godine. Izloženi su predmeti koji prikazuju turizam kakav je nekad bio u Opatiji, kao i opatijske "kartoline", koje se uvelike razlikuju od današnjih. Također, na izložbi se moglo razgledati različito posuđe iz opatijskih hotela i suveniri s početka 20. st. Zanimljivo je bilo vidjeti i originalne fotografije s važnim trenucima opatijske povijesti poput susreta Franje Josipa I. i pruskog cara Vilima, svečanog otvorenja Gradske palače ili, iz novijeg razdoblja, fotografije požara na kupalištu Angiolina. Segment izložbe su i nezaobilazne "zlatne godine" Opatijskog festivala zabavne glazbe.

Što će ostati za budućnost

Danas hrvatsku muzejsku zajednicu, osim 281 muzeja s oko 2400 muzejskih zbirki, čini i 90 zbirki u privatnom vlasništvu, koje su registrirane kao kulturno dobro. Sama činjenica da se zbirke u privatnom vlasništvu mogu registrirati kao kulturno dobro Republike Hrvatske pokazuje da je prepoznata važnost kolekcionarstva. Kad je riječ o Opatiji, može se reći da se relativno velik broj kolekcionara orijentirao na skupljanje građe vezane za opatijsku povijest i prošlost. Razlozi su različiti, od prikupljanja iz znatiželje ili želje za čuvanjem predmeta od zaborava do trgovanja njima. Srećom, opatijska je povijest bogata i privlačna za skupljače, stoga smo i uspjeli prikupiti i izložiti velik broj predmeta.

Fotografije i podaci o izloženim predmetima opatijskih kolekcionara, kao i onih koji nisu našli mjesto na toj izložbi, bit će inventirani u bazu podataka Muzeja, u posebnu zbirku. Usto, na web stranicama Hrvatskog muzeja turizma bit će formirana i virtualna zbirka. Tako će se na jednome mjestu objediniti sve važne informacije o građi vezanoj za opatijsku prošlost iz privatnih zbirki, uz poštovanje prava na anonimnost. Glavna svrha projekta jest povezivanje Muzeja s kolekcionarima te skupljanje podataka o građi koji će se koristiti pri organizaciji budućih projekata, istraživanja i izložaba.

Primljeno: 16. lipnja 2014.

THE PROJECT FOR LINKING THE CROATIAN MUSEUM OF TOURISM AND PRIVATE COLLECTORS

The Croatian Museum of Tourism in Opatija, while commemorating International Museum Day in 2014, organised a project to link up with private collectors in Opatija, by the making of visits to individual collectors and making lists and photographs of their material, which was later on inventoried in a newly formed collection entitled Collection of Opatija Collectors. After work for several months, the results were contacts made with 20 or so private collectors, most of whom agreed to cooperate; over five hundred objects were examined and photographed; lists of the collectors' collections were drawn up, becoming part of the database of the Croatian Museum of Tourism, and from all this stemmed an exhibition in the Juraj Šporer Art Pavillion called *Opatija History from Private Collections*, 170 Objects of Opatija Collectors for the 170 years of Opatija Tourism.

It can well be said that the objective of having good quality connections with the collectors and of obtaining an insight into their collections was met. In future projects, exhibitions and papers, what is more, the Croatian Museum of Tourism will find the data about the material from private collections related to the tourist history of Opatija very useful. Thus in a single place, all the necessary data about material related to the Opatija past will be brought together, and privacy will be respected at the same time.

